

Venprovtagning

God provtagningsteknik och rätt hantering av proverna är förutsättningen för korrekta analysresultat.

Kontrollera [Analysförteckningen](#) innan provtagning. Här finns information för att kunna utföra provtagningen korrekt, vissa prover måste omhändertas och centrifugeras omgående.

Vid venprovtagning kan patienten sitta eller ligga. **Patienten ska helst vila 15 minuter före provtagningen.** Kortare förflyttning (t ex mellan väntrum och provtagningsrum) anses inte ha någon betydelse. Plasmavolymen förändras snabbt vid ändrad kroppsställning och är större i liggande än i sittande eller stående ställning. Förändringen inställer sig inom 15 minuter efter ändring av kroppsläget. Därför är koncentrationen av vissa komponenter, t ex celler och proteiner i allmänhet ca 5 % lägre vid provtagning på patienter som varit sittande i minst 15 minuter och ca 10 % lägre på liggande jämfört med uppegående patienter.

Ska prover tas för blodfetter (LDL, HDL, triglycerider) ska patienten vara fastande från kl. 20.00 kvällen innan och till dess provet är taget. Det är tillåtet att dricka lite vatten på morgonen. Prover för läkemedelskontroll bör tas före morgondosen.

Utför provtagningen i enlighet med [Vårdhandbokens basala hygienrutiner Länk till annan webbplats, öppnas i nytt fönster.](#)

Stas skall användas så lite som möjligt eftersom det kan ge felaktigt resultat av ett flertal analyser. Stasen lossas så snart nålen är satt och röret fylls med blod.

Om provtagningen misslyckas skall den använda kanylen alltid kasseras och bytas till en ny.

Vid provtagning i olika rör kan felaktig ordningsföljd medföra felaktiga resultat. Citratrören tas före rör utan tillsats (röd propp) och gelröret eftersom dessa innehåller koagulationsaktivator. Rekommendationer om ordningsföljden av rören vid venprovtagning kommer från CLSI (Clinical and Laboratory Standards Institute).

Eventuell Blododling tas först

1	Citratrör för koagulationsprover (blå propp)	Plasma
2	Rör utan tillsats (röd propp)	Serum
3	Rör med tillsats av trombin (orange propp)	Serum
4	Rör innehållande gel (gul propp)	Serum
5	Rör med tillsats av heparin (grön/ljusgrön propp)	Plasma
6	Rör med tillsats av Edta (lila propp)	Plasma
7	Rör med andra tillsatser (grå propp, ACD, mörkblå mm)	Plasma

Vakuutrör med flytande antikoagulantia ska fyllas tills vakuumeffekten tar slut. Detta för att garantera korrekt utspädning. Observera att vissa rör har en nivåmärkning på rör eller etikett som anger hur mycket röret ska fyllas.

Vid provtagning med vingkanyl med slang (butterfly) tas alltid slaskrör för att korrekt blodvolym ska erhållas. Ta slaskrör av samma färg som det första röret. Viktigt är att vid provtagning för koagulationsprover (blå propp) med vingkanyl med slang tas ett blått rör som slaskrör.

VIKTIGT! Alla rör med tillsats skall omedelbart vändas minst 10 gånger för blandning. Använd Triomix-vagga. Efter provtagningen skall rören förvaras stående i provrörsställ.

Ska provet centrifugeras sker det vanligen i 10 minuter vid 2129 G.

OBS! Undantag finns. Använd endast centrifug med swing-out rotor.

Vid användning av rör för plasma (med eller utan gel), kan rör centrifugeras direkt efter provtagning. Vid användning av rör för serum (med eller utan gel), ska rör stå i 30-60 minuter efter provtagning innan det centrifugeras. Generellt bör prover centrifugeras inom två timmar efter provtagning och anlända till laboratoriet inom ett dygn.

Trombinrör (orange propp) kan centrifugeras 5 min efter provtagning och används istället för serumrör (gul propp) om provet är akut.

För allmän information se:

[Blodprov, venös provtagning Vårdhandboken](#)